UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

6 päivänä lokakuuta 2015 *

Taloudellinen tuki — Kuudes tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn puiteohjelma — Komission tutkimusta koskevan sopimuksen mukaisesti maksamien summien periminen takaisin rahoitustarkastuksen päätelmien mukaisesti — Saatavien kuittaus — Kanteen luonnehtiminen osittain uudelleen — Vaatimus todeta, ettei sopimukseen perustavaa saatavaa ole — Välityslauseke — Tukikelpoiset kustannukset — Perusteeton etu — Perusteluvelvollisuus

Asiassa T-216/12,

Technion – Israel Institute of Technology, kotipaikka Haifa (Israel), ja

Technion Research & Development Foundation Ltd, kotipaikka Haifa,

edustajanaan asianajaja D. Grisay,

kantajina,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään D. Calciu ja F. Moro, avustajinaan aluksi asianajajat L. Defalque ja S. Woog, sittemmin asianajajat Defalque ja J. Thiry,

vastaajana,

jossa vaaditaan yhtäältä kumoamaan SEUT 263 artiklan perusteella Technion – Israel Institute of Technologylle osoitettuun, 13.3.2012 päivättyyn kirjeeseen sisältynyt komission kuittauspäätös, jolla perittiin takaisin 97 118,69 euroa, joka vastaa sopimukseen nro 034984 (Mosaica) - joka koskee eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja innovointia tukevan kuudennen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn puiteohjelman (2002-2006) yhteydessä toteutettua tutkimushanketta – liittyviä tiettyjä summia, sellaisina kuin ne ovat rahoitustarkastuksen perusteella oikaistuina, korkoineen, ja vaaditaan toisaalta vahvistamaan SEUT 272 artiklan perusteella, että riidanalaisen kuittauksen kohteena olevaa saatavaa, jonka komissio väittää itsellään olevan Mosaica-sopimuksen perusteella Technionilta, ei ole olemassa,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Kanninen sekä tuomarit I. Pelikánová ja E. Buttigieg (esittelevä tuomari),

kirjaaja: hallintovirkamies S. Bukšek Tomac,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.4.2015 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

Asian tausta

1 Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta 25.6.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1605/2002 (EUVL L 248, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus) 71 artiklan 1-3 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Saamisen vahvistaminen on toimi, jolla valtuutettu tai edelleenvaltuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä:

a) varmistaa, että velallisella on velkaa,

b) määrittää tai tarkastaa velan aiheellisuuden ja sen määrän,

c) tarkastaa, että velka on riidaton.

2. Komission käyttöön asetetut omat varat sekä kaikki saamiset, jotka ovat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet, on vahvistettava tilinpitäjälle annetulla perintämääräyksellä ja sen jälkeen velalliselle osoitetulla veloitusilmoituksella: nämä laatii toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä.

3. Aiheettomasti maksetut määrät peritään takaisin.”

2 Varainhoitoasetuksen 73 artiklan 1 kohta kuuluu seuraavasti:

”Tilinpitäjä on vastuussa toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän asianmukaisesti laatimista saamisten perintää koskevista määräyksistä. Hän huolehtii siitä, että yhteisöjen tulot maksetaan kassaan asianmukaisesti ja että yhteisöjen oikeudet turvataan.

Periessään saamisia tilinpitäjä ottaa huomioon velallisen omat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet saamiset yhteisöiltä.”

3 Varainhoitoasetuksen soveltamissäännöistä 23.12.2002 annetun komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2342/2002 (EYVL L 357, s. 1) 79 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Saamisen vahvistamiseksi toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä varmistaa, että:

a) saaminen on selvä eikä sen osalta ole asetettu mitään ehtoja;

b) saaminen on likvidi eli sen määrä on määriteltävä rahassa ja tarkasti;

c) saaminen on erääntynyt eikä sille ole annettu maksuaikaa;

- -”

4 Asetuksen N:o 2342/2002, sellaisena kuin se on muutettuna 7.8.2006 annetulla komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 1248/2006 (EUVL L 227, s. 3), 83 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jos velallisella on selvä, rahassa määritelty ja erääntynyt saaminen yhteisöiltä ja tämä rahasumma on vahvistettu maksumääräyksellä, tilinpitäjä suorittaa vahvistetun saamisen perinnän kuittaamalla 78 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetun eräpäivän jälkeen.

- -

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetulla kuittaamisella on sama vaikutus kuin maksulla, ja se vapauttaa yhteisön koko velkasummasta ja mahdollisesti erääntyneestä korosta.”

5 Kantajat Technion – Israel Institute of Technology ja Technion Research & Development Foundation Ltd (jäljempänä TRDF) ovat kaksi opetus- ja tutkimusalalla toimivaa yksikköä. Technion on vuonna 1912 perustettu teknologian alan korkeakouluopetusta järjestävä laitos, kun taas vuonna 1952 perustettu TRDF on Technionin kokonaan omistama ja täysin rahoittama säätiö, joka hallinnoi taloudellisesti ja hallinnollisesti hankkeita, joihin Technion on sitoutunut.

6 Joulukuussa 2003 ja heinäkuussa 2006 Technion teki eri sopimuspuolten yhteenliittymien jäsenenä Euroopan yhteisöjen lukuun toimineen Euroopan yhteisöjen komission kanssa neljä sopimusta eurooppalaisen tutkimusalueen toteuttamista ja innovointia tukevan Euroopan yhteisön kuudennen tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja esittelyn puiteohjelman (2002–2006) yhteydessä, eli 3.12.2003 allekirjoitetun Terregov-sopimuksen numero 507749, 11.12.2003 allekirjoitetun Cocoon-sopimuksen numero 507126, 17.12.2003 allekirjoitetun Qualeg-sopimuksen numero 507767 sekä 24.7.2006 allekirjoitetun Mosaica-sopimuksen numero 034984.

7 Mosaica-sopimuksen tarkoituksena oli toteuttaa hanke, jonka nimi oli ”Semanttisesti vahvistettu, monitahoinen, yhteistyöhön perustuva mahdollisuus tutustua kulttuuriperintöön (Mosaica)” [Semantically Enhanced, Multifaceted, Collaborative Access to Cultural Heritage (Mosaica)] ja joka koostui sopimuksen liitteessä I kuvaillusta työkokonaisuudesta (jäljempänä hanke). Mosaica-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaan hankkeen 30 kuukauden pituinen toteuttamisaika alkoi 1.6.2006.

8 Mosaica-sopimuksen 5 artiklan mukaan yhteisö sitoutui osallistumaan hankkeeseen taloudellisesti antamalla budjettitukea.

9 Mosaica-sopimuksen 12 artiklassa määrättiin, että sopimukseen sovellettiin Luxemburgin lainsäädäntöä. Lisäksi sen 13 artiklassa määrättiin, että Euroopan unionin tuomioistuimilla, unionin tuomioistuimella tai unionin yleisellä tuomioistuimella, oli yksinomainen toimivalta ratkaista kaikki sopimuspuolten väliset Mosaica-sopimuksen pätevyyttä, soveltamista tai tulkintaa koskevat oikeusriidat.

10 Mosaica-sopimuksen 14 artiklan mukaan sen liitteeseen II sisältyvät yleiset sopimusehdot (jäljempänä yleiset sopimusehdot FP6) olivat erottamaton osa sopimusta.

11 Yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdassa määrättiin seuraavaa:

”Hankkeen toteuttamisesta aiheutuneiden tukikelpoisten kustannusten on täytettävä seuraavat edellytykset:

a) niiden on oltava aiheellisia, taloudellisia ja tarpeellisia hankkeen toteuttamiseksi ja

- -

d) ne on merkittävä sen sopimuspuolen kirjanpitoon, jolle ne ovat aiheutuneet - - Menojen ja tulojen kirjanpitoon merkitsemismenettelyissä on noudatettava sen valtion kirjanpitosäännöksiä, jossa sopimuspuolen kotipaikka sijaitsee, ja niiden perusteella on voitava yhdistää suoraan hankkeen toteuttamisesta aiheutuneet menot ja tulot ja kaikki sopimuspuolen toimintaa kokonaisuudessaan koskevat ilmoitukset - -.”

12 Tukikelvottomat kustannukset, joita ei voida kattaa hankkeesta, määriteltiin yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 2 kohdassa. Näihin kustannuksiin kuuluivat e alakohdan mukaan sellaiset kustannukset, jotka oli ilmoitettu, jotka olivat aiheutuneet tai jotka oli maksettu takaisin toisen yhteisön hankkeen yhteydessä, ja i alakohdan mukaan muut mahdolliset kustannukset, jotka eivät täyttäneet II.19 artiklan 1 kohdassa asetettuja edellytyksiä.

13 Suorat kustannukset määriteltiin yleisten sopimusehtojen FP6 II.20 artiklan 1 kohdassa siten, että niitä olivat kaikki II.19 artiklassa asetetut edellytykset täyttävät kustannukset, jotka sopimuspuoli kykeni kirjanpitojärjestelmänsä mukaisesti yksilöimään ja jotka voitiin yhdistää suoraan hankkeeseen.

14 Yleisten sopimusehtojen FP6 II.24 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättiin muun muassa, että silloin kun komissio osallistui hankkeeseen antamalla budjettitukea, sen tuen oli perustuttava niiden tukikelpoisten kustannusten takaisin maksamiseen, joita sopimuspuolet vaativat.

15 Yleisten sopimusehtojen FP6 II.29 artiklan 1 kohdassa täsmennettiin muun muassa, että sopimuksen voimassaoloaikana ja hankkeen päättymistä seuraavan viiden vuoden kuluessa komissio saattoi hankkeen ja sopimuksen asianmukaisen toteuttamisen yhteydessä milloin tahansa suorituttaa tarkastuksia, jotka koskivat tieteellisiä, teknologisia tai rahoitukseen liittyviä näkökohtia. Kyseisen ehdon mukaan näiden rahoitustarkastusten tulosten johdosta komission hyväksi erääntyvät summat voitiin periä takaisin yleisten sopimusehtojen FP6 II.31 artiklassa määrätyllä tavalla.

16 Yleisten sopimusehtojen FP6 II.31 artiklan 3 kohdassa määrättiin, että takaisinperiminen voitiin suorittaa kuittaamalla sopimuspuolen hyväksi erääntyneet summat sen jälkeen, kun toiselle sopimuspuolelle oli ilmoitettu siitä, tai realisoimalla vakuus. Sitä, että sopimuspuoli antaa etukäteen suostumuksensa, ei edellytetty.

17 Komissio ilmoitti 29.4.2009 päivätyllä kirjeellään Technionille päätöksestään suorittaa rahoitustarkastus Mosaica-, Cocoon- ja Qualeg-sopimusten yhteydessä vaadituista kustannuksista yleisten sopimusehtojen FP6 II.29 artiklan mukaisesti. Komission ulkopuolisen tilintarkastusyhtiön (jäljempänä tilintarkastaja) oli määrä suorittaa rahoitustarkastus komission edustajana.

18 Tilintarkastaja toimitti 10.5.2010 Technionille tarkastuskertomuksen luonnoksen. Kaikkien lopulta tarkastettujen sopimusten eli Terregovin, Cocoonin, Qualegin ja Mosaican osalta tilintarkastaja ehdotti Technionin komissiolta vaatimien kustannusten oikaisua.

19 Erityisesti Cocoon-, Terregov- ja Mosaica-sopimusten osalta ehdotetut oikaisut koskivat muun muassa Technionin vaatimia henkilöstökuluja Technionin kyseisten sopimusten toteuttamiseen tilapäisesti palkkaaman K:n työsuorituksista. Tilintarkastaja katsoi asiallisesti, että se ei kyennyt vahvistamaan Technionin komissiolle K:n työsuoritusten perusteella ilmoittaman ajan ja kustannusten aiheellisuutta yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla, ja tilintarkastaja esitti epäilyjä näiden työsuoritusten aiheellisuudesta. Se katsoi, että kaikki Technionin K:n työsuoritusten perusteella komissiolta vaatimat suorat kustannukset oli hylättävä kolmen edellä mainitun sopimuksen osalta. Nämä suorat kustannukset olivat Mosaica-sopimuksen osalta 81 487,38 euroa.

20 Technion osoitti 10.6.2010 tilintarkastajalle kirjeen, jossa se pyysi 15 päivän lisäaikaa huomautusten esittämiselle kyseisestä tarkastuskertomuksen luonnoksesta. Technion pyysi tilintarkastajaa myös antamaan sille kaikki tiedot, jotka liittyivät K:n työsuorituksiin muille yksiköille kuin Technionille tämän ollessa kokoaikaisesti sen palveluksessa.

21 Komissio myönsi pyydetyn määräajan pidennyksen 19.7.2010 päivätyllä kirjeellä. Se täsmensi myös, että se ei voinut toimittaa jäljennöksiä taloudellisista tai hallinnollisista asiakirjoista, jotka koskevat K:n työsuorituksia muille yksiköille kuin Technionille, koska nämä asiakirjat olivat luottamuksellisia.

22 Technion riitautti 13.8.2010 päivätyllä kirjeellä sen, että mainitut asiakirjat olisivat luottamuksellisia, ja vaati saada tutustua ainakin osaan niistä. Se täsmensi ylimääräisenä huomautuksena, että tarkastuskertomuksen luonnoksessa ja 19.7.2010 päivätyssä komission kirjeessä mainitut seikat eivät olleet oikeudellisesti riittävä näyttö teoista, joihin K:n väitettiin syyllistyneen.

23 Komissio vastasi 4.10.2010 päivätyllä kirjeellä. Tässä kirjeessään komissio totesi unionin rahoittamista hankkeista, joihin Technion osallistui ja joiden osalta muut yksiköt kuin se itse olivat vaatineet K:n työsuorituksia vastaavia summia, että se saattoi toimittaa Technionille jäljennöksen hankkeiden hallinnointia koskevista kertomuksista (project management reports, jäljempänä PMR:t) sillä perusteella, että niiden laatijoina olivat yhteenliittymät, joihin Technion kuului, ja että niiden sisältö oli siten sen tiedossa. Komissio liitti kirjeeseensä Qualeg-hankkeen kolmannen PMR:n ja Mosaica-hankkeen ensimmäisen PMR:n.

24 Sen sijaan komissio ilmoitti, että muiden yhteenliittymien jäsenten luona tehdyissä tarkastuksissa saatuihin asiakirjoihin sellaisista hankkeista, joihin Technion ei osallistunut, ja tutkimuksen yhteydessä saatuihin asiakirjoihin sovellettiin Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EUVL L 145, s. 43) 4 artiklassa säädettyä poikkeusta, joka koskee tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa.

25 Komissio myönsi Technionille 15 päivän lisäajan 4.10.2010 päivätyn kirjeen vastaanottamisajankohdasta lukien, jotta Technion voisi tarkastella kahta kirjeeseen liitettyä asiakirjaa.

26 Technion esitti 18.10.2010 päivätyllä kirjeellä uudistetun hakemuksen saada tutustua riidanalaisiin asiakirjoihin.

27 Technion korosti 19.10.2010 komissiolle osoittamassaan kirjeessä, ettei sen asemassa ollut mahdollista esittää huomautuksia niiden asiakirjojen sisällöstä, joiden perusteella tarkastuskertomuksen luonnoksen mukaan kaikki K:n työsuorituksiin liittyvät kulut oli hylättävä, ja että tällä seikalla loukattiin puolustautumisoikeuksien periaatetta ja kontradiktorista periaatetta. Technion lisäsi, että komission 19.7.2010 ja 4.10.2010 päivätyissä kirjeissä toimittamat tiedot ja tarkastuskertomuksen luonnos eivät olleet oikeudellisesti riittävä näyttö teoista, joihin K:n väitettiin syyllistyneen. Technion totesi lopuksi odottavansa ehdotusta tarkastusmenettelyn päättämiskokouksen ajankohdan vahvistamisesta.

28 Komission pääsihteeri ilmoitti 26.10.2010 päivätyllä kirjeellä vastaanottaneensa uudistetun hakemuksen saada tutustua riidanalaisiin asiakirjoihin ja ilmoitti Technionille, että sen hakemukseen vastattaisiin 15 arkipäivän kuluessa.

29 Komission pääsihteeri ilmoitti 18.11. ja 9.12.2010 päivätyillä kirjeillä joutuvansa jatkamaan asetuksen N:o 1049/2001 8 artiklan 1 kohdassa säädettyä määräaikaa vastatakseen kyseiseen asiakirjoihin tutustumista koskevaan hakemukseen.

30 Komission pääsihteeri vahvisti 30.6.2011 tekemällään päätöksellä, että se kieltäytyi antamasta Technionille oikeutta tutustua asiakirjoihin.

31 Komissio ilmoitti Technionille 2.8.2011 päivätyllä kirjeellä, että se vahvisti suoritettavia oikaisuja koskevat tarkastuskertomuksen tulokset ja katsoi tarkastuksen päättyneen, ja se liitti kirjeeseen jäljennöksen tarkastuskertomuksesta. Komissio täsmensi tässä kirjeessä, että vaikka Technion ei ollut tehnyt huomautuksia virallisesti, Technionilla oli ollut tilaisuus esittää niitä, ja että komissio ymmärsi, ettei Technion ollut tarkastuskertomuksen tuloksista täysin samaa mieltä. Komissio täsmensi myös, että jatkossa se aikoi tehdä oikaisuja tulevien maksujen osalta tai perimällä saatavia takaisin.

32 Kantajat ilmoittivat komissiolle 26.8.2011 päivätyllä kirjeellä riitauttavansa tarkastuskertomuksen tulokset ja aikovansa nostaa 30.6.2011 tehdystä päätöksestä kanteen, ja ne vaativat, että tarkastusmenettely keskeytetään, kunnes tuomioistuin antaa päätöksensä.

33 Kantajat nostivat 30.6.2011 tehdystä päätöksestä 9.9.2011 kumoamiskanteen, joka merkittiin rekisteriin viitenumerolla T-480/11. Kyseinen kanne hylättiin 12.5.2015 annetulla tuomiolla Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (T-480/11, Kok., EU:T:2015:272).

34 Komissio vastasi kantajille 22.9.2011 päivätyllä kirjeellä, ettei se voinut hyväksyä niiden vaatimusta tarkastusmenettelyn keskeyttämisestä, koska se katsoi, että kantajille toimitetut asiakirjat olivat riittävä näyttö siitä, että Technionin ilmoittamat ajat ja kustannukset olivat epäluotettavia.

35 Kantajat nostivat komission 2.8.2011 päivättyyn kirjeeseen väitetysti sisältyneestä päätöksestä 11.10.2011 kumoamiskanteen, joka merkittiin rekisteriin viitenumerolla T-546/11. Tämä kanne jätettiin tutkimatta 14.6.2012 annetulla määräyksellä Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (T-546/11, EU:T:2012:303).

36 Komissio ilmoitti Technionille 19.10.2011 päivätyllä kirjeellään, että se aikoi periä takaisin 97 106,72 euroa, joka tarkastuskertomuksen perusteella vastaa Mosaica-sopimuksen osalta oikaistua kokonaissummaa. Tässä kirjeessä täsmennettiin, että ellei Technion esitä kahden viikon määräajassa muita huomautuksia, komissio lähettää sille maksukehotuksen. Kirjeessä täsmennettiin edelleen, että komission hyväksi erääntyneet summat ja viivästyskorot voitaisiin kuitata tai että ne voitaisiin periä pakkoperintämenettelyssä.

37 Kantajat pyysivät 2.11.2011 päivätyllä kirjeellään, että komissio keskeyttää perintämenettelyn, kunnes tuomioistuin antaa päätöksensä asiassa T-546/11.

38 Kantajat nostivat komission 19.10.2011 päivättyyn kirjeeseen väitetysti sisältyvästä päätöksestä 21.12.2011 kumoamiskanteen, joka merkittiin rekisteriin viitenumerolla T-657/11. Tämä kanne jätettiin tutkimatta 6.9.2012 annetulla määräyksellä Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (T-657/11, EU:T:2012:411).

39 Vastauksena 2.11.2011 päivättyyn kirjeeseen 22.12.2011 lähettämässään kirjeessä komissio totesi muun muassa, että koska seikkoja, jotka olisivat omiaan muuttamaan tarkastuskertomuksen tuloksia, ei ollut, komissio ei kyennyt keskeyttämään täytäntöönpanotoimenpiteitä tai lykkäämään 19.10.2011 päivätyssä kirjeessä ilmoitetun perintämääräyksen lähettämistä.

40 Komissio lähetti 19.1.2012 Technionille 97 106,72 euron suuruisen maksukehotuksen nro 3241200225 ja vahvisti viimeiseksi maksupäiväksi 5.3.2012.

41 Komissio ilmoitti Technionille 13.3.2012 päivätyllä kirjeellä päätöksestään kuitata varainhoitoasetuksen 73 artiklan 1 kohdan mukaisesti kahden viikon määräajassa 130 000 eurosta, jotka se oli kolmen viitenumeroiltaan PCIG10-GA-2011-303921-NLO, PIRG05-GA-2009-249084 AC Removal Mechanism ja PCIG10-GA-2011-304020-CHAMP RNA HEL olevan sopimuksen perusteella velkaa Technionille, 97 118,69 euroa, jotka Technion oli Mosaica-sopimuksen perusteella velkaa sille, viivästyskorkoineen (jäljempänä riidanalainen päätös). Kirjeeseen liitettiin 19.1.2012 päivätty maksukehotus.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

42 Kantajat nostivat nyt esillä olevan kanteen, joka perustuu SEUT 263 artiklaan ja jossa vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista, unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.5.2012 toimittamallaan kannekirjelmällä.

43 Sen jälkeen kun komissio oli toimittanut vastaajan vastauskirjelmän, kantajat pyysivät unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.12.2012 toimittamallaan asiakirjalla unionin yleiseltä tuomioistuimelta lupaa saada vastata vastaajan vastauskirjelmään korjatakseen kantajan vastauskirjelmään sisältyneen kirjoitus- tai laskuvirheen ja selittääkseen syyt sille, miksi tällä virheellä ei ollut vaikutusta niiden vaatimuksiin.

44 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtaja antoi 11.1.2013 tekemällään päätöksellä kantajille luvan vastata vastaajan vastauskirjelmään ja rajoitti niiden vastauksen seikkoihin, joihin 25.12.2012 päivätyssä kirjeessä oli vedottu.

45 Kantajat esittivät vastauksensa vastaajan vastauskirjelmään 6.2.2013, ja komissio esitti huomautuksensa kantajien täydentävästä kirjelmästä 8.3.2013.

46 Unionin yleinen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja esitti 2.5.1991 tehdyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 64 artiklan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä asianosaisille kirjallisia kysymyksiä, joihin ne vastasivat asetetussa määräajassa.

47 Osapuolten suulliset lausumat ja niiden unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamat vastaukset kuultiin 29.4.2015 pidetyssä istunnossa.

48 Kantajat vaativat kannekirjelmässään, että unionin yleinen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

49 Kantajat vaativat vastauskirjelmässään lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin määrää komission maksamaan Technionille riidanalaisen päätöksen perusteella aiheettomasti pidätetyt summat.

50 Komissio vaatii vastineessaan, että unionin yleinen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta TRDF:n osalta

— hylkää kanteen perusteettomana Technionin osalta ja

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

51 Komissio vaati vastauskirjelmässään, että unionin yleinen tuomioistuin jättää tutkimatta vaatimukset, jotka kantajat esittivät vastauskirjelmässä.

Oikeudellinen arviointi

Kanteen kohde

52 Käsiteltävä kanne perustuu SEUT 263 artiklaan ja sen kohteena on muodollisesti riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus, kuten kannekirjelmän johdanto-osassa ja vaatimukset sisältävässä osassa nimenomaisesti todetaan. Kantajat ovat kanteensa tueksi vedonneet asiallisesti kolmeen kanneperusteeseen, eli ”kanneperusteeseen, jonka mukaan komissio on tehnyt ilmeisen arviointivirheen”, kanneperusteeseen, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen perustelut ovat puutteelliset, ja kanneperusteeseen, jonka mukaan perusteettoman edun kiellon periaatetta on loukattu.

53 Se, että kanne perustuu nimenomaisesti SEUT 263 artiklaan, ja niiden kanneperusteiden otsikointi, joihin kanteen tueksi vedotaan, aiheuttaa sen, että unionin yleisen tuomioistuimen on käytettävä riidanalaisen päätöksen laillisuusvalvontaa koskevaa toimivaltaansa. Tämän päätöksen luonteen osalta on palautettava mieliin, että riidanalaisen päätöksen kaltainen toimi, jolla komissio suorittaa kuittauksen tuomioistuinasian ulkopuolella sellaisten velkojen ja saamisten välillä, jotka johtuvat saman henkilön eri oikeussuhteista, on SEUT 263 artiklassa tarkoitettu kannekelpoinen toimi (ks. vastaavasti tuomio 10.7.2003, komissio v. CCRE, C-87/01 P, Kok., EU:C:2003:400, 45 kohta; tuomio 8.10.2008, Helkon Media v. komissio, T-122/06, EU:T:2008:418, 46 kohta ja tuomio 8.11.2011, Walton v. komissio, T-37/08, Kok., EU:T:2011:640, 25 kohta). Unionin yleisen tuomioistuimen on tällaisen kumoamiskanteen yhteydessä tutkittava kuittauspäätöksen laillisuus sen niiden vaikutusten perusteella, jotka liittyvät siihen, ettei kantajalle tosiasiallisesti makseta riidanalaisia määriä (ks. vastaavasti edellä mainittu tuomio Helkon Media v. komissio, EU:T:2008:418, 46 kohta ja edellä mainittu tuomio Walton v. komissio, EU:T:2011:640, 25 kohta).

54 On kuitenkin syytä huomauttaa, että kun kantajat vetoavat ”kanneperusteeseen, jonka mukaan komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen”, kantajien on katsottava vaativan unionin yleistä tuomioistuinta vahvistamaan SEUT 272 artiklan perusteella käsiteltävässä asiassa, että riidanalaisen kuittauksen kohteena olevaa saatavaa, jonka komissio väittää itsellään olevan Mosaica-sopimuksen perusteella Technionilta (jäljempänä sopimukseen perustuva riidanalainen saatava), ei ole olemassa. Kantajat kiistävät muun muassa tarkastuskertomuksen päätelmän, jonka mukaan K:n työsuoritukset olivat yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”aiheettomia”, ja väitteitään tukeakseen ne ovat liittäneet kannekirjelmään jäljennökset Technionin ja komission välillä tehdyistä sopimuksista, muun muassa jäljennöksen Mosaica-sopimuksesta.

55 Nyt käsiteltävällä kanteella vaaditaan todellisuudessa siten paitsi riidanalaisen päätöksen kumoamista, myös sitä, että unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa, että komissiolla ei ole sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa Technionilta.

56 Kantajat vahvistivat unionin yleisen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa (ks. edellä 46 kohta) käsityksen siitä, että nostetulla kanteella on kaksi kohdetta. Tarkemmin ottaen siihen sisältyy vaatimus siitä, että riidanalainen päätös on kumottava, ja vahvistuskanne, jolla unionin yleistä tuomioistuinta vaaditaan vahvistamaan, että sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa ei ole olemassa.

57 Unionin tuomioistuimet eivät yhtäältä ole toimivaltaisia ratkaisemaan vahvistuskanteita SEUT 263 artiklaan perustuvan kumoamiskanteen yhteydessä (ks. vastaavasti määräys 9.12.2003, Italia v. komissio, C-224/03, EU:C:2003:658, 20 ja 21 kohta). Mosaica-sopimuksen 13 artiklaan sisältyy toisaalta SEUT 272 artiklassa tarkoitettu välityslauseke, jolla unionin tuomioistuimille annetaan yksinomainen toimivalta ratkaista kaikki sopimuspuolten väliset mainitun sopimuksen pätevyyttä, soveltamista tai tulkintaa koskevat oikeusriidat. Tämän vuoksi on syytä tutkia, onko käsiteltävä kanne mahdollista luonnehtia tässä asiassa osittain uudelleen sekä SEUT 263 artiklan perusteella nostetuksi

kanteeksi, jolla vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista, että SEUT 272 artiklan perusteella nostetuksi kanteeksi, jolla vaaditaan sen vahvistamista, ettei komissiolla ole sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa. Koska unionin tuomioistuimille annetaan SEUT 272 artiklassa täysi toimivalta, jonka ansiosta ne voivat välityslausekkeen nojalla ratkaista kaikentyyppisiä kanteita - toisin kuin laillisuusvalvontaa suorittava tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu SEUT 263 artiklan perusteella - (ks. vastaavasti tuomio 26.2.2015, Planet v. komissio, C-564/13 P, Kok., EU:C:2015:124, 21-27 kohta ja julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus Planet v. komissio, C-564/13 P, Kok., C:2014:2352, 19-22 kohta), mainittu SEUT 272 artikla on asianmukainen oikeudellinen perusta ratkaista kantajien vaatimus, jolla vaaditaan vahvistamaan, ettei sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa ole olemassa.

58 Kun kyse on mahdollisuudesta luonnehtia käsiteltävä kanne osittain uudelleen SEUT 272 artiklan perusteella nostetuksi kanteeksi, on syytä palauttaa mieliin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu kumoamis- tai vahingonkorvauskanne, vaikka oikeusriita tosiasiassa on luonteeltaan sopimusoikeudellinen, unionin yleinen tuomioistuin luonnehtii kanteen uudelleen, jos tällaisen uudelleen luonnehdinnan edellytykset täyttyvät (tuomio 19.9.2001, Lecureur v. komissio, T-26/00, Kok., EU:T:2001:222, 38 kohta; määräys 10.5.2004, Musée Grévin v. komissio, T-314/03 ja T-378/03, Kok., EU:T:2004:139, 88 kohta ja tuomio 17.6.2010, CEVA v. komissio, T-428/07 ja T-455/07, Kok., EU:T:2010:240, 57 kohta).

59 Sitä vastoin tilanteessa, jossa oikeusriita on luonteeltaan sopimusoikeudellinen, unionin yleinen tuomioistuin pitää mahdottomana luonnehtia uudelleen kumoamiskannetta silloin, kun se, että kantaja on nimenomaisesti halunnut olla perustamatta vaatimustaan SEUT 272 artiklaan, estää tällaisen uudelleenluonnehdinnan, tai silloin, kun kanteessa ei nojauduta yhteenkään kanneperusteeseen, joka koskisi kyseistä sopimussuhdetta sääntelevien sääntöjen rikkomista, olipa kyse sitten sopimuslausekkeista tai sopimuksessa nimetyn kansallisen lainsäädännön säännöksistä (ks. edellä 58 kohdassa mainittu tuomio CEVA v. komissio, EU:T:2010:240, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Tästä seuraa, että kanteen uudelleenluonnehdinta on mahdollista vastaajana olevan toimielimen puolustautumisoikeuksia loukkaamatta, jos kantajan nimenomainen tahto ei ole sille esteenä ja jos kannekirjelmässä vedotaan vähintäänkin yhteen kyseistä sopimussuhdetta sääntelevän säännön rikkomiseen perustuvaan kanneperusteeseen 2.5.1991 tehdyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan määräysten mukaisesti. Näiden kahden edellytyksen on täytyttävä samanaikaisesti (ks. vastaavasti tuomio 24.10.2014, Technische Universität Dresden v. komissio, T-29/11, Kok., EU:T:2014:912, 44 kohta).

61 Unionin yleisen tuomioistuimen kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa (ks. edellä 46 kohta) kantajat ilmoittivat yhtäältä hyväksyvänsä kanteen osittaisen uudelleenluonnehdinnan käsiteltävässä asiassa.

62 Kuten edellä 54 kohdassa jo todettiin, kantajat ovat toisaalta kiistäneet sopimukseen perustuvan riidanalaisen saatavan olemassaolon yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohtaan nimenomaisesti viitaten.

63 Lisäksi on syytä panna merkille, että komissio teki vastineessaan yksityiskohtaisen esityksen Mosaica-sopimuksesta ja korosti sen oikeusriidan ratkaisemisen kannalta merkityksellisiä määräyksiä. Komissio esitteli perusteluja, joiden mukaan Technion on jättänyt noudattamatta velvoitteita, jotka kuuluivat sille yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan – jossa unionin taloudellinen tuki rajoitetaan komission mukaan tukikelpoisiin eli aiheellisiin ja perusteltuihin kustannuksiin – perusteella. Nämä perustelut osoittavat, että komissio ymmärsi kantajien riitauttaneen sopimukseen perustuvan riidanalaisen saatavan olemassaolon asiallisesti ja että komissio on siten voinut turvata tehokkaasti puolustuksensa vastineessa. Komissio totesi istunnossa lisäksi, että jos kanne luonnehditaan osittain uudelleen, tämä ei vaikuta sen puolustautumisoikeuksiin.

64 Komissio ilmaisi istunnossa olevansa sitä vastoin kanteen osittaisesta uudelleenluonnehdinnasta eri mieltä.

65 Ensiksikin komissio väitti muun muassa, että kuittauspäätöksen pätevyys voidaan riitauttaa vain SEUT 263 artiklan perusteella, kuten edellä 53 kohdassa mainitusta tuomiosta komissio v. CCRE (EU:C:2003:400) ja edellä 53 kohdassa mainitusta tuomiosta Helkon Media v. komissio, (EU:T:2008:418) ilmenee.

66 Tällä väitteellä ei voida saattaa uudelleenluonnehdintaa kyseenalaiseksi käsiteltävässä asiassa, sillä uudelleenluonnehdinnan tavoitteena ei ole se, että unionin yleinen tuomioistuin voisi tutkia riidanalaisen päätöksen pätevyyden. Tutkiminen voidaan suorittaa ilman uudelleenluonnehdintaa nostetun kanteen nimenomaisena oikeudellisena perustana olevan SEUT 263 artiklan perusteella. Sitä vastoin osittaisella uudelleenluonnehdinnalla pyritään antamaan unionin yleiselle tuomioistuimelle mahdollisuus ratkaista tässä asiassa kantajien vahvistuskanne, jolla vaaditaan vahvistamaan, että sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa ei ole. Tätä mahdollisuutta luonnehtia kanne osittain uudelleen ei saateta kyseenalaiseksi edellä 53 kohdassa mainitulla tuomiolla komissio v. CCRE (EU:C:2003:400) ja edellä 53 kohdassa mainitulla tuomiolla Helkon Media v. komissio, (EU:T:2008:418), joihin komissio vetoaa.

67 Toiseksi komissio vetosi siihen, että unionin yleinen tuomioistuin kieltäytyi edellä 35 kohdassa mainitussa määräyksessä Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (EU:T:2012:303) ja edellä 38 kohdassa mainitussa määräyksessä Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (EU:T:2012:411) luonnehtimasta kyseessä olleita kumoamiskanteita uudelleen SEUT 272 artiklaan perustuviksi kanteiksi huolimatta siitä, että näiden kumoamiskanteiden tukesi esitetyt kanneperusteet olivat samat kuin ne, joihin käsiteltävässä asiassa vedotaan.

68 Tässä yhteydessä on syytä todeta, että edellä annettuihin määräyksiin johtaneiden asioiden ja käsiteltävän asian välillä ei voida tehdä minkäänlaista rinnastusta. Unionin yleinen tuomioistuin totesi edellä mainituissa määräyksissä, etteivät kantajat olleet esittäneet edes lyhyesti mitään kanneperustetta, perustelua tai väitettä, jonka mukaan kyseessä olleita sopimusmääräyksiä tai sovellettavan lainsäädännön säännöksiä olisi rikottu (edellä 35 kohdassa mainittu määräys Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio, EU:T:2012:303, 62-65 kohta ja edellä 38 kohdassa mainittu määräys Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio, EU:T:2012:411, 58-60 kohta). Kantajat ovat käsiteltävässä asiassa kuitenkin vedonneet sopimusmääräysten rikkomiseen, kuten edellä 54 ja 62 kohdassa todettiin. Tästä seuraa, että ne oikeudelliset seikat ja tosiseikat, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin ei edellä mainittuihin määräyksiin johtaneissa asioissa luonnehtinut kannetta uudelleen, poikkeavat käsiteltävän asian perustana olevista seikoista.

69 Kolmanneksi komissio väitti vielä, ettei kanteen uudelleenluonnehdinta ole käsiteltävässä asiassa tarpeen, koska unionin yleisen tuomioistuimen harjoittama laillisuusvalvonta voi ulottua Mosaica-sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen. Tätä väitettä tukeakseen komissio yhtäältä rinnasti toisiinsa riidanalaisen päätöksen laillisuusvalvonnan ja julkisia hankintoja koskevan tarjouskilpailun ratkaisemispäätöksen laillisuusvalvonnan ja väitti, että koska tuomioistuin saattoi viimeksi mainitun laillisuusvalvonnan yhteydessä tutkia tarjouspyyntöasiakirjat, tuomioistuin voi analogisesti tutkia riidanalaisen päätöksen laillisuusvalvonnan yhteydessä Mosaica-sopimuksen. Komissio vetosi toisaalta 21.9.2011 annettuun tuomioon Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung v. komissio (T-34/08, EU:T:2011:504), 28.3.2012 annettuun tuomioon Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung v. komissio (T-296/08, EU:T:2012:162), 13.9.2013 annettuun tuomioon Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung v. komissio (T-73/08, EU:T:2013:433) ja 12.12.2013 annettuun tuomioon Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung v. komissio (T-171/08, EU:T:2013:639) ja väitti, että näissä tuomioissa unionin tuomioistuin oli tutkinut kyseessä olleita sopimuksia riidanalaisten toimien laillisuusvalvonnan yhteydessä.

70 Tässä yhteydessä on aivan aluksi hylättävä komission käsiteltävän asian ja julkisia hankintoja koskevien riita-asioiden välillä tekemä rinnastus, koska tarjouspyyntöasiakirjat eivät tarjouspyyntömenettelyn yhteydessä muodosta sopimusta. Kun kyse on komission yleistä ja abstraktia sanamuotoa käyttäen tekemästä viittauksesta edellä 69 kohdassa mainittuun oikeuskäytäntöön, tällä viittauksella ei voida osoittaa, että kanteen luonnehtiminen osittain uudelleen olisi käsiteltävässä asiassa mahdotonta tai epätarkoituksenmukaista silloin, kun uudelleenluonnehdinta täyttää sille edellä 58-60 kohdassa mainitussa vakiintuneessa oikeuskäytännössä asetetut kumulatiiviset edellytykset.

71 Käsiteltävä kanne on edellä mainitut seikat huomioon ottaen syytä luonnehtia osittain uudelleen sekä SEUT 263 artiklan perusteella nostetuksi kanteeksi, jolla vaaditaan riidanalaisen päätöksen kumoamista, että SEUT 272 artiklan perusteella nostetuksi kanteeksi, jolla vaaditaan vahvistamaan, että komissiolla ei ole sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa.

72 Ensiksi on tutkittava SEUT 272 artiklaan perustuvaa osaa kanteesta.

Sen, että sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa ei ole olemassa, vahvistamista koskeva vaatimus

73 Sen vahvistamista, että sopimukseen perustuvaa riidanalaista saatavaa ei ole olemassa, koskevan vaatimuksen osalta on syytä täsmentää aivan aluksi, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi ainoastaan Technionin osalta. Koska TRDF ei ole osapuolena Mosaica-sopimuksessa, johon välityslauseke sisältyy, kannetta ei voida edellä mainitun vaatimuksen osalta ottaa tutkittavaksi siltä osin, kuin tämä yksikkö on nostanut sen (ks. vastaavasti tuomio 16.12.2010, komissio v. Arci Nuova associazione comitato di Cagliari ja Gessa, T-259/09, EU:T:2010:536, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajat myönsivät lisäksi istunnossa sen, että SEUT 272 artiklaan perustuva osa kanteesta on jätettävä TRDF:n osalta tutkimatta.

74 Technion kiistää asiakysymyksen osalta unionin yleisessä tuomioistuimessa tilintarkastajan päätelmän, jonka komissio on hyväksynyt ja jonka mukaan K:n työsuoritusten perusteella komissiolta vaaditut kustannukset olivat yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla ”aiheettomia”. Technion vetoaa tältä osin siihen, että sen hallussa olevat asiakirjat ja erityisesti Mosaica-hankkeen ensimmäinen PMR, joka on annettu sille tiedoksi 4.10.2010 päivätyllä kirjeellä, eivät osoita, että K olisi työskennellyt samanaikaisesti useissa yksiköissä Mosaica-hankkeen yhteydessä. Technion väittää tässä yhteydessä myös, että tarkastusmenettelyssä sen puolustautumisoikeuksia oli loukattu, koska komissio kieltäytyi antamasta sille oikeutta tutustua asiakirjoihin, joihin tilintarkastaja oli väitetysti perustanut päätelmänsä. Technion ei näin ollen kyennyt esittämään kantaansa asianmukaisesti.

75 Komissio kiistää tämän väitteen.

76 On syytä palauttaa mieliin, että tilintarkastaja katsoi kaikkien Technionin K:n työsuoritusten perusteella komissiolta vaatimien suorien kustannusten olevan tukikelvottomia sillä perusteella, että se ei kyennyt vahvistamaan kyseisten kustannusten olevan yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla aiheellisia ja että se epäili niiden aiheellisuutta.

77 Tilintarkastaja oli ensiksikin havainnut useita K:n työaikaluetteloihin (timesheets) liittyviä virheitä, jotka saattoivat työaikaluetteloiden sisällön totuudenmukaisuuden epäilyksenalaiseksi. Ensinnäkin kaikki nämä luettelot oli allekirjoitettu yhdellä kertaa, samana ajankohtana ja edeltävän vuoden ajalta taannehtivasti. Toiseksi hankejohtaja (project manager) ei ollut allekirjoittanut tiettyjä luetteloja. Kolmanneksi K:n rekisteriin merkitsemät työtunnit vaikuttivat olevan talousarvioon merkittyjä tunteja (budgeted hours) eivätkä tosiasiallisia tunteja (actual hours), koska koko tarkastuksen kohteena olleen ajanjakson ajan ne olivat joka päivä samat.

78 Toiseksi tilintarkastaja totesi komission toimittamien tietojen ja suorittamansa tarkastuksen perusteella, että K työskenteli samanaikaisesti muidenkin yksiköiden kuin Technionin palveluksessa. Tilintarkastajan toteamuksen mukaan K:n ja Technionin välillä tehdyistä sopimuksista ilmeni, että K oli kokoaikatyössä Technionissa. Lisäksi tilintarkastajalle oli ilmoitettu tarkastuksen aikana, etteivät Technionin ja K:n välillä tehdyt sopimukset mahdollistaneet sitä, että K työskentelisi samanaikaisesti muiden yksiköiden palveluksessa ilmoittamatta asiasta Technionille. Tilintarkastajan käytettävissä olleiden tietojen mukaan K ei ollut tehnyt tällaista ilmoitusta Technionille.

79 Tilintarkastaja esitti näiden seikkojen perusteella epäilyjä siitä, olivatko Technionin K:n työsuoritusten perusteella komissiolle ilmoittamat ajat ja kustannukset aiheellisia, ja katsoi, että se ei kyennyt vahvistamaan kustannusten aiheellisuutta. Se totesi lisäksi, ettei myöskään Technion kyennyt vahvistamaan kustannusten aiheellisuutta. Se ehdotti näin ollen, että kaikki K:n työsuoritusten perusteella vaaditut suorat kustannukset oli hylättävä.

80 On syytä panna merkille, ettei Technion ole missään vaiheessa kiistänyt tilintarkastajan toteamuksia siitä, että K:n työaikaluettelot eivät olleet luotettavia, eikä yleisemmin myöskään sitä, ettei se kyennyt vahvistamaan K:n työsuoritusten aiheellisuutta niissä eri hankkeissa, joihin Technion osallistui, ja Mosaica-hankkeessa erityisesti. Technion on kiistänyt sitä vastoin ainoastaan toteamuksen siitä, että K olisi työskennellyt samanaikaisesti muiden yksiköiden palveluksessa.

81 Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, että kuten yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a ja d alakohdasta ja 20 artiklan 1 kohdasta erityisesti ilmenee, komission on voitava sopimuspuolen käyttämien työajan rekisteröimis- ja hyväksymismenetelmien perusteella tarkistaa, että ilmoitetut kustannukset vastaavat aiheellisia menoja, että ne ovat taloudellisesti järkeviä ja tarpeellisia hankkeen toteuttamiseksi ja että komissio voi ottaa ne suoraan vastatakseen.

82 Sitä, että hankkeessa työskentelevää henkilöstöä koskevat työaikaluettelot ovat keino, jonka avulla komissio voi tehdä edellä mainittuja tarkistuksia, ja että niiden on tämän vuoksi oltava luotettavia, ei ole kiistetty. Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että se, että velvollisuutta esittää tarkastuksen yhteydessä ilmoitettujen henkilöstökulujen perustelemiseksi luotettavat työaikaluettelot ei noudateta, on riittävä peruste hylätä kaikki nämä kulut (ks. vastaavasti tuomio 22.5.2007, komissio v. IIC, T-500/04, Kok., EU:T:2007:146, 114-117 kohta ja edellä 58 kohdassa mainittu tuomio CEVA v. komissio, EU:T:2010:240, 139 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

83 Koska Technion ei ole käsiteltävässä asiassa kiistänyt tätä seikkaa, on syytä hyväksyä tilintarkastajan päätelmä, jonka mukaan kolme edellä 77 kohdassa yksilöityä seikkaa saivat aikaan sen, että K:n työaikaluettelot olivat epäluotettavia, ja ne veivät komissiolta siten työkalun, jolla ilmoitettujen kustannusten tukikelpoisuus voitiin tarkistaa.

84 Lisäksi on syytä todeta, ettei Technion ole missään vaiheessa esittänyt näyttöä, jolla K:n työsuoritusten aiheellisuus voitaisiin osoittaa ja jolla voitaisiin saattaa yleisemmin kyseenalaiseksi tilintarkastajan toteamus siitä, ettei Technion kyennyt varmistamaan sitä, että K:n työsuoritusten perusteella ilmoitetut kustannukset olivat aiheellisia. Kuten unionin yleinen tuomioistuin on kuudetta puiteohjelmaa koskeneen asian yhteydessä jo muistuttanut, komission sopimuspuolilla on velvollisuus kyetä perustelemaan niiden menojen aiheellisuus, jotka ne ilmoittavat kelpoisiksi rahoitettaviksi unionin talousarviosta, ja että tämä velvollisuus seuraa niille kuuluvasta velvoitteesta näyttää toteen, että yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu menojen tukikelpoisuutta koskeva edellytys on täyttynyt (tuomio 2.10.2012, ELE.SI.A v. komissio, T-312/10, EU:T:2012:512, 115 kohta).

85 Technion väittää ainoastaan, että sille tiedoksi annetut tiedot, muun muassa tarkastuskertomus ja Mosaica-hankkeen ensimmäinen PMR, eivät osoita K:n työskennelleen samanaikaisesti useiden yksiköiden palveluksessa mainitun hankkeen yhteydessä.

86 Aivan aluksi on syytä todeta, ettei näillä väitteillä voida osoittaa sitä, että K:n työaikaluettelot olisivat luotettavat, tai yleisemmin sitä, että Technionissa olisi käytössä sellainen valvontajärjestelmä, jonka avulla komissio kykenisi tarkistamaan ilmoitettujen kustannusten yhteensopivuuden yleisten sopimusehtojen FP6 II.19 artiklan 1 kohdan a alakohdassa asetettujen vaatimusten kanssa (ks. edellä 84 kohta). Nämä väitteet ovat siten tehottomia.

87 On joka tapauksessa syytä panna merkille, että Technionille tiedoksi annetut PMR:t luettuina yhdessä lopulliseen tarkastuskertomukseen sisältyneiden tietojen kanssa osoittavat, että muutkin yksiköt kuin Technion ovat ilmoittaneet K:n työsuoritusten perusteella tunteja ja kustannuksia sellaisten ajanjaksojen osalta, jolloin kyseisen henkilön oli määrä työskennellä kokoaikaisesti Technionissa (ks. edellä 78 kohta). Tämä seikka oli omiaan saattamaan epäilyksenalaiseksi kaikkien K:n osalta ilmoitettujen tuntien ja kustannusten aiheellisuuden, kun huomioon otettaan myös se, että K:n työaikaluettelot eivät olleet luotettavia. Technionin perusteluihin sisältyy ainoastaan joukko abstrakteja ja mielivaltaisia päätelmiä, eikä perusteluja tueta sellaisella näytöllä, joka osoittaisi K:n osalta ilmoitettujen tuntien aiheellisuuden.

88 On syytä hylätä myös Technionin väite siitä, että se olisi täyttänyt Mosaica-sopimuksen vaatimukset tyydyttävällä tavalla, kun se teki työsuorituksia ”optimaalisella tavalla”. On syytä muistuttaa, että unionin taloudellisia tukia sääntelevän perustavanlaatuisen periaatteen mukaan unioni voi tukea ainoastaan todellisuudessa syntyneitä menoja. Tästä periaatteesta seuraa, että se, että tuensaaja näyttää toteen hankkeen toteuttamisen, ei riitä erityisen tuen myöntämisen perustelemiseksi. Tuensaajan on lisäksi esitettävä näyttö siitä, että sille on aiheutunut menoja kyseessä olevan tuen myöntämiselle vahvistettujen edellytysten mukaisesti, koska ainoastaan asianmukaisesti perusteltuja kustannuksia voidaan pitää tukikelpoisina. Sen velvollisuus noudattaa vahvistettuja taloudellisia edellytyksiä on jopa yksi sen keskeisistä sitoumuksista ja siten taloudellisen tuen myöntämisedellytys (ks. edellä 60 kohdassa mainittu tuomio Technische Universität Dresden v. komissio, EU:T:2014:912, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

89 Lopuksi Technionin väitettä siitä, että sen puolustamisoikeuksia olisi loukattu, ei myöskään voida hyväksyä, koska sen hallussa olleet tiedot olivat tarkastuskertomuksen päätelmien perustelemiseksi riittäviä. Unionin yleinen tuomioistuin on edellä 33 kohdassa mainitussa tuomiossaan Technion ja Technion Research & Development Foundation v. komissio (EU:T:2015:272) joka tapauksessa vahvistanut komission kieltäytymisen olla antamatta Technionille oikeutta tutustua tiettyihin asiakirjoihin asetuksen N:o 1049/2001 perusteella.

90 Edellä esitetyn perusteella on syytä todeta, että komissio saattoi katsoa perustellusti, että kaikki K:n työsuorituksiin perustuvat kustannukset olivat tukikelvottomia, ja että komissiolla oli tämän vuoksi sopimukseen perustuva riidanalainen saatava. Näin ollen Technionin SEUT 272 artiklan perusteella esittämä vaatimus on hylättävä.

91 Tästä seuraa lisäksi, että myös vastauskirjelmässä esitetty vaatimus on hylättävä. Kyseinen vaatimus on joka tapauksessa jätettävä 2.5.1991 tehdyn työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella tutkimatta, sillä se on esitetty liian myöhään, koska se on esitetty ensimmäisen kerran vastauskirjelmässä (ks. vastaavasti tuomio 31.1.2001, Sunrider v. SMHV (VITALITE), T-24/00, Kok., EU:T:2001:34, 12 kohta).

Riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus

Tutkittavaksi ottaminen TRDF:n osalta

92 Komissio ei esitä 2.5.1991 tehdyn työjärjestyksen 114 artiklan nojalla muodollista oikeudenkäyntiväitettä, mutta se vetoaa siihen, että kumoamisvaatimus on TRDF:n osalta jätettävä tutkimatta, koska riidanalaisen päätös ei koske sitä SEUT 263 artiklan neljännessä alakohdassa tarkoitetulla tavalla suoraan.

93 Tässä yhteydessä on syytä palauttaa mieliin, että unionin yleisen tuomioistuimen asiana on arvioida, mitä hyvä oikeudenkäyttö esillä olevan asian olosuhteissa edellyttää (tuomio 26.2.2002, neuvosto v. Boehringer, C-23/00 P, Kok., EU:C:2002:118 50-52 kohta). Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin arvioi, että aivan aluksi on syytä lausua vaatimuksen asiakysymyksestä.

Asiakysymys

94 Kantajat vetoavat riidanalaisen päätöksen kumoamista koskevan vaatimuksen tueksi kanneperusteeseen, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen perustelut olisivat puutteelliset, ja kanneperusteeseen, jonka mukaan perusteettoman edun kiellon periaatetta olisi loukattu.

– Perustelujen puutteellisuutta koskeva kanneperuste

95 Kuten komissio perustellusti toteaa, kantajat eivät esitä mitään perusteluja sen kanneperusteen tueksi, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen perustelut olisivat puutteelliset. On joka tapauksessa todettava, että komissio on noudattanut SEUT 296 artiklan mukaista perusteluvelvollisuutta.

96 Tässä yhteydessä on muistettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimenpiteen luonteesta ja sen antamiseen liittyvistä olosuhteista. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimenpiteen tehneen toimielimen päättely siten, että yhtäältä unionin tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden, ja toisaalta niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta ne voivat puolustaa oikeuksiaan ja tarkistaa, onko päätös asianmukaisesti perusteltu (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2012, Ryanair v. komissio, T-123/09, Kok., EU:T:2012:164, 177 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

97 Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, koska arvioitaessa sitä, täyttävätkö toimenpiteen perustelut SEUT 296 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon paitsi niiden sanamuoto myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt. Erityisesti on todettava, että asianomaiselle vastainen toimi on silloin riittävästi perusteltu, kun se on toteutettu asianomaisen tuntemassa asiayhteydessä, jonka perusteella asianomainen voi ymmärtää häntä koskevan toimen merkityksen (ks. tuomio 15.4.2011, Tšekin tasavalta v. komissio, T-465/08, Kok., EU:T:2011:186, 163 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 Kun on kyse kuittaamista koskevasta päätöksestä, kuitattavat saamiset on voitava yksilöidä tarkasti vaadittavien perustelujen avulla, mutta ei voida vaatia, että kunkin saamisen vahvistamisen tueksi esitetyt perustelut toistetaan kuittaamista koskevassa päätöksessä (edellä 97 kohdassa mainittu tuomio Tšekin tasavalta v. komissio, EU:T:2011:186, 164 kohta).

99 Käsiteltävässä asiassa on syytä panna merkille, että riidanalaisessa päätöksessä yksilöidään selkeästi riidanalaisen kuittauksen kohteena olevat saatavat sekä ne oikeussuhteet, joista nämä saatavat johtuvat, eli yhtäältä Mosaica-sopimus ja toisaalta kolme edellä 41 kohdassa mainittua sopimusta. Riidanalaisen päätöksen liitteenä on myös jäljennös maksukehotuksesta, jossa viitataan tarkastuksen tuloksiin ja jossa lyhyttä mutta riittävää sanamuotoa käyttäen selitetään komissiolla Technionilta olevan saatavan

synty. Maksukehotuksessa viitataan myös 19.10.2011 päivättyyn ennakkotietoja sisältäneeseen komission kirjeeseen (ks. edellä 36 kohta), jossa selvitettiin kyseisen ilmoituksen lähettämisen asiayhteys, jos tarvetta selvityksiin oli. Lopuksi on syytä todeta, että riidanalaisessa päätöksessä yksilöidään sen oikeudellinen perusta selvästi, kun siinä viitataan varainhoitoasetuksen 73 artiklaan.

100 Näin ollen on syytä katsoa, että riidanalainen päätös on toteutettu kantajien tuntemassa asiayhteydessä, jonka perusteella kantajat voivat ymmärtää sen merkityksen. On siten syytä todeta, että kyseinen päätös on perusteltu oikeudellisesti riittävällä tavalla. Tämä kanneperuste on näin ollen hylättävä.

– Perusteettoman edun kiellon periaatteen loukkaamista koskeva kanneperuste

101 Kantajat väittävät, että komissio olisi loukannut perusteettoman edun kiellon periaatetta suorittaessaan riidanalaisen kuittauksen, koska riidanalaisen kuittauksen vuoksi komission varallisuus on kasvanut Technionin varallisuuden kustannuksella ilman mitään syytä tai perustetta.

102 Komissio kiistää tämän väitteen.

103 Kuten unionin tuomioistuimet ovat jo todenneet, useimmista kansallisista oikeusjärjestyksistä ilmenee, että perusteettomaan etuun perustuvien kanteiden tarkoituksena on se, että siviilioikeudessa tarkoitetuissa erityisissä olosuhteissa syntyy etua saaneen tahon asemassa olevalle henkilölle sopimussuhteen ulkopuolinen velvoite, joka pääsääntöisesti merkitsee sitä, että hänen on palautettava saamansa perusteeton etu (tuomio 16.11.2006, Masdar (UK) v. komissio, T-333/03, Kok., EU:T:2006:348, 91 kohta).

104 Jotta perusteettomaan etuun perustuva kanne voitaisiin hyväksyä, on olennaista, että edulle ei ole mitään pätevää oikeudellista perustetta. Tämä edellytys ei täyty muun muassa silloin, kun etu perustuu sopimusvelvoitteisiin (tuomio 16.12.2008, Masdar (UK) v. komissio, C-47/07 P, Kok., EU:C:2008:726, 46 kohta).

105 Käsiteltävässä asiassa on syytä todeta, että komission väitetysti saama etu perustuu Mosaica-sopimukseen, joka sitoo komission Technioniin. Mainittua etua ei näin ollen voida luonnehtia ”perusteettomaksi”. Tämä kanneperuste on siten hylättävä.

106 Näin ollen on syytä hylätä riidanalaisen päätöksen kumoamista koskeva vaatimus, eikä komission puolustuksenaan esittämää oikeudenkäyntiväitettä ole tarpeen tutkia.

107 Edellä esitetystä seuraa, että kanne kokonaisuudessaan on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

108 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantajat on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Technion – Israel Institute of Technology ja Technion Research & Development Foundation Ltd velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Julistettiin Luxemburgissa 6 päivänä lokakuuta 2015.

Allekirjoitukset